

Arkivpodden

Transkribering av Olofs dröm om Amerika del 1

[en fanfarlik trumpetmelodi spelas - Miles Away - Stefan Kartenberg]

Anslag

[Olof Liljegren brev 6 – stycke 4 och 5. Olof Liljegrens röst spelas av Kalle Retzell]

Söndagsmorgonen den 13 de july i gryningen uppväktes wi af smattrande gevärs skott, någonting owanligt så tidigt på morgonen. Men jag förmodade att det war en attack i analkande. Jag rusade ut ur mitt tent och ropade på companiet att genast wara färdiga som också skedde. Andra companier efterföljde samma princip.

Efter en stund hördes signalen och slutligen kom öfversten och öfverslöjtnanten och tog comandot af regimentet. Och så fort wi war uppställda fick wi se fienderna komma till häst som skulle wara 2500 man stark men äfven bönder som hade bewäpnat sig.

Först gjorde de ett anfall på oss i ridande i gallop för att bräcka vår ställning men alla som kom inom skotthåll dödade wi. Sedan började de äfven skjuta, men våra bössor gick längre än deras och alla wi alla är säkra skyttar. Våra canoner begagnades lifligt, eldbommar exploderade midt ibland dem. Wi stog således i vår ställning till kl. 1. em. Skjutningen mer och mindre liflig somliga gånger skarpt och emellan åt med långa interwalls.

[en fanfarlik trumpetmelodi spelas - Miles Away - Stefan Kartenberg]

Introduktion

Martin Ahlström: Hej och välkommen till Arkivpodden - Dokumenten berättar. Det här är första avsnittet i en följetong i tre delar om en av Sveriges första emigranter till Amerika, Olov Liljegren.

Jag heter Martin Ahlström och jag sitter i Riksarkivets poddstudio i Östersund tillsammans med Jim Hedlund också från Östersund.

Hej Jim!

Jim Hedlund: -Hej!

Martin: Det var en dramatisk inledning vi fick höra! Med mycket skjutande, kulor och krut. Vem är det som citeras där i inledningen?

Jim: Jo, det var en av Sveriges första emigranter - Olof Liljegren. År 1857, när Olof var 28 år emigrerade han till Amerika. Därifrån brevväxlade han flitigt med sin far Jonas Nilsson, som var kvar hemma i byn Boggsjö i Jämtland.

Olof föddes den 4 oktober 1829 i byn Boggsjö, Sundsjö socken i Jämtland. Han var den äldste sonen i en familj på tio barn. Hans mor var Christina Olofsdotter och Fadern hette Jonas Nilsson, som bonde och gästgivare.

Martin: Hur många brev skrev han hem till sin far? Och hur många finns sparade?

Jim: Vi vet egentligen inte hur många brev han skrev. Däremot finns 18 stycken brev sparade här på Riksarkivet i Östersund ett arkiv efter fadern Jonas. Ett av de här breven kommer från en familj som heter Edblad. Hur det har kommit hit vet vi faktiskt inte.

Olof Liljegren fick vara med om många spännande upplevelser i Amerika eller man kan ju faktiskt säga "Vilda western". Del den stora konflikten mellan ursprungsbefolkningen och de vita kolonistörerna, men det som dominerar i brevsamlingen är Olofs deltagande i den kontinentens största konflikt – det amerikanska inbördeskriget.

Martin: Och det var alltså det vi hörde ifrån i inledningen...

Jim: Ja, och som ni hörde så blir Olof Liljegrens brev ibland som direktreportage, rakt, ocensurerat och ibland givetvis lite vinklat, men mycket intressant.

Martin: Vad kommer vi att få höra mest om i det här första avsnittet av följetongen?

Jim: Nu kommer vi att lära känna de människorna som Olof hade i sin omgivning helt i starten, hur han upplevde det nya landet och lite om själva båtresan över som inte var utan dramatik.

[en fanfarlik trumpetmelodi spelas - Miles Away - Stefan Kartenberg.
Hädaneftre kallad endast "musik"]

Jim: Det är inte lätt att veta vad som drev Olof till att lämna gården i Boggsjö. Att ensam göra den långa resan till Amerika och sen försöka etablera sig i ett land med helt nya utmaningar.

Martin: Och definitivt fler faror...

Jim: Ja, det också... En sak är klar; det var inte svälten som drev Olof... han kom från ett välbärgat hem med bra ekonomi och stora ägor. Här kommer i alla fall det som vi tror är det första brevet hem. När det här brevet skrevs hade han varit där en vinter och en vår. Brevet bör därför vara skrivet under försommaren 1858:

[Brev 1: brevets första två stycken]

Min käre Fader

Efter som jag har så tunt paper vill jag försöka att skriva det jag kommer ihåg och det som förtjänar att nämnas. Men innan jag börjar vill jag äfven förbehålla mig en del. Såsom min education eller kunskaper är så dåliga, så will jag ej att ni skall wisa mina bref så att jag skall slippa skämmas för min dåliga uppfostran. När ni har läsit dem kan ni berätta det egentligaste innehållet. Och wisa dem ej till någon lärd, ty det finns flera fel än ni tror. Och i händelsewis jag skulle komma hem, skulle jag wara till spektakel för detsamma. Och då får äwen ni stå i skamrummet på grund av mig.

Jag har nu tillbringat en winter i denna wärld. Den har warit milt för jämnan. Litet snö, men ohjälpligt körföre för både vagn och släde.

I slutet av feb. såg det ut som det skulle blifva sommar och så fortsatte hela march.

Men april blewf däremot så mycket kallare. Kall blåst och snö och vårsådden börjades ej förrän den 10 maj och den håller fortfarande på nu när detta brev skrifves.

Wäderleken är som jag för har skrifvit, hastig med omwäxling i tempraturen. Ena dagen warmt och den andra kallt. Det kommer af att landet är så platt. Här är ej berg och stora skogar som hemma. Här finns alla slag men ej så jämt omväxlande som hemma.

Landet öfver hufvud tagit ligger jämt och det kan jag bewisa med strömmarna eller åar såsom Missisippiån som är 4 100 eng. mil lång men har endast högst två obetydliga fall, två till antalet.

[Brev 1: 4:e stycket]

Amerika är full af ormar och muskiter (myggor), alldeles enormt oskapligt. Vart man än går i skogslandet eller på slätterna så finns de öfverallt. Mitt på ljusa dagen är det som moln av muskiter. Ja, man kan knappast se dagens ljus för alla myggor när man är skogslandet.

Man blir tvungna att sätta flor för ögonen ner man skall gå i skogen.

Jim: I början så handlar Olof Liljegrens brev mycket om geografien och klimatet, men det blev allt eftersom skildringar om människor och upplevelser.

Martin: Ja, geografi och klimat är ju viktiga saker för bönder och Sverige var ju då ett bondesamhälle. Men något som jag fäste mig vid är att han benämnde floden Mississippi för en å....

[Brev 1: 3:e stycket]

För öfvrigt är ån farbar för ångbåtar helt och hållet, och sen är det 4 eng mil öfver till watten riner åt motsatt håll eller i norr, och denna å är efven farbar för ångbåtar. Det är nu på förslag att gräfvä de fyra eng. milen der emellan. Sedan kan de fara rätt igenom hela America med ångbåtar och fara mot strömmen half vägs och andra half undan strömmen. Således är America beskaffad. Och omätliga haf på alla sidor så är det ej underligt om vinden än skarp och klimatet omwexlande.

Jim: Det var som sagt en helt ny värld som Olof Liljegren kom till. Men han var inte ensam.

Martin: Nej, han var inte ensam...

Emigrationen till Amerika sägs vara den största folkvandringen i historien. Mellan åren 1800 och 1930 utvandrade ca 60 miljoner människor från Europa till Nordamerika. Man räknar med att ca 1,3 miljoner människor lämnade vårt land. Vid sekelskiftet(1900) bodde var femte svensk i Amerika.

Det måste ha varit mycket att ta in som emigrant från Sverige år 1858.

Jim: Ja, absolut. Dels är ju kontinenten enormt stor. Sen var det alla dessa människor med olika nationaliteter. Och så möttes han av helt nya politiska förhållanden.

Och det här med politiken - gång på gång hänvisar Olof på skillnaden mellan USA:s nyare och liberala idéer mot det gamla svenska ståndssamhället.

[Brev 2: stycke 1]

Min kära Fader

Jag är skyldig eder mycken tacksägelse för de tvänne brefvenne som jag har erhollit sedan sist jag skref. Jag är glad att höra ni har hellsan och mår bra efter omständigheterna. Det förra brefvet blef jag något utväntade på, emedan det har varit fem månader på vägen. Det andra kom owäntandes men dock kärkommit. Uti dessa brefven finner jag en hop med nyheter. Några sorgliga.

Det att farfar blef död war ej något owäntande. Och efven så med farbror emedan han en längre tid war sjuklig. Men det att Olof Bång er död det war owäntat och efven mest sorgligt. Att jag ej skall få se den kära gubben mera som jag alltid har hyst en inre känsla och kärlek för hans sagtmodiga wänliga och alltid kärleksfulla bemötande. Men det är möjligt det går så med flera, ty jag wet ej om jag kommer hem mera.

Jag tycker alltid det wore roligt att wara hemma, men som jag ej kan tjena så fort så mycket pengar så är det osäkert huru det blir. Kan hända när jag får så mycket pengar så tänker jag annorlunda.

[Brev 2: stycke 4]

Jag arbetar nu hos en Americanare och kommer troligtwis att Blifva her hela sommaren. Lönen är 13 dollar i månaden. Det är ungefär hälften mot vad jag tjänade för tre år sedan.

Men arbetaren har Sin fulla personliga frihet her. Om han ej will vara kvar på ett arbete, hämtar man bara ut sin lön och är fri att gå vidare till något annat arbete. Hela året eller på halfva så går han Ner han will, och bör Ej fruckta för att Länsmannen eller kronobetjäneren skall Komma hemta honom. Att tjena i Swerge hos giriga och onda Bönder är just detsamma som slafveri her i America. Och det är just därför som det åstadkommer att här är så fullt med smålänningar. Småland som är så folkrikt men och så fattigt....

Martin: Minnesota blev ju den delstat som drog tills sig flest svenskar.

Jim: Ja, man kan väl säga att Minnesota blev svenskarnas delstat. Och det var ju i huvudsak familjer som kom för att söka nya landområden. Men ibland flyttade hela släkter och grannskap tillsammans. Då kunde man i alla fall hjälpas åt, inte minst ifall någon av dem skulle drabbas av en olycka.

Martin: Både i från litteraturens och filmens värld så ges ofta exempel på fattiga smålänningar som utvandrar...

Jim: Ja, de allra flesta emigranter hade sina rötter i Småland och Blekinge. Här kommer en intressant skildring om hur Olof Liljegren uppfattade svenskar från de sydligare delarna av Sverige:

[Brev 2: stycke 2]

Her fortfar att wara dåliga tider. Mycket af arbetsfolk, litet arbete, småa löner, ont af pengar.

[Brev 1: stycke 6]

Föröfrigt äro her mycket fattigt folk och nöd å färde. Och ner någon lider för stor nöd så skjuter man tillsammans, och således den ena stackaren hjälper den andra.

Men Her finns efven bönder som har mycket bra och många fattiga från Swerge har också kommit till det wälstånd som knappast de har ernådd i det fattiga småland eller bläkinge.

Men från Norrland, sådana som är komna derifrån, der kan de föda sig lika bra som her och lefva i sitt fädernesland än mera saligt och mera beqvämligt än i en annan werld.

[Brev 2: stycke 5 och 6]

Om smålänningar kan jag säga en sak; De träffas, dansar, super och ibland till och med slåss de med kniv med varandra.

Och det verkar finnas gamla motsättningar mellan smålänningar och blekingar och skåningar. Det är ett rätt och ohyfsadt folk. Förer många oseder. Jag har ej ändå något emot dem. För jag kommer alt sams med dem. Men jag ser skillnaden. Men på ett sätt liknar de varandra. Alla går de i träskor och alla lever de som lösösläppta djävlar.

[Musik]

Jim: De första två åren i USA umgicks Olof med familjer från Hälsingland. Det är inte svårt att tänka sig att Olofs umgänge med just hälsingarna kunde vara av frireligiös karaktär. Enligt breven så säger han att när han träffade dem, så läste, bad och sjöng de ofta tillsammans och Olof trivdes i deras sällskap.

[Brev 2: stycke 2 och 3]

Förliden winter tjente jag ej mycket. Jag war hos en svensk som heter Pettersson från Söderhamn. En utmärkt hyglig familj. Der har jag såsom ett hemm. Jag har ej arbetat mycket. Han har många barn och wi har sysselsatt oss med att läsa och stafva engelska, sjunga fyrstämt m.m. Det bästa folk som jag har sitt sedan jag for från hemmet. Och nu är jag hos en americanare ungefär en svensk fjärdingväg derifrån. Och war söndag går wi tillsammans, läser och sjunger. Och ner jag ser honom eller hans familj är det som en liten försmak af hemmet. Eljest folket utmärkt wänliga emot mig, både svenskar och andra och jag är respekterat mera än jag är wärdt.

Jim: I slutet av det första brevet ger Olof en redovisning om hur deras gemensamma vänner som emigrerat hade det. Det var säkert välkomnade nyheter för hans far. Ett mer spännande och kanske också oroande inslag, är när han också berättar om urbefolkningens närvaro kring nybyggarna:

Martin: Vi vill påpeka att Liljegren, i sina brev, använder sig av ord och benämningar på folkslag som inte riktigt är brukliga idag men vi har valt att behålla dom eftersom det är Olofs egna ord och för att inte förvränga originalkällorna.

[Brev 1: stycke 7 och 8]

Jag får efven tala om att Edblad har i vår tagit land wid Rumån, och börjat således att en gång till att ned slå sina bopålar. Och han tycker bra om America och är glad att han kom ifrån befallningsman Hellberg om dock icke helskinnat. De äro i knappa omständigheter. Förliden sommar arbetade alla hos bönder och tjente så mycket de kunde lefva. Lika så förliden winter. Nu äro di bosatt wid en sjö der di har någorlunda tillgång på jagt och fiske.

Wid samma sjö är Jonas Olausson bosatt. Han arbetade på sitt land hela fjolsommarn och förliden winter. Och intill denne dag han har tett och ofta haft besök af indianerna. Förliden winter war der en ofantlig hop och som bygde en fästning intill hans hus. De frugtade för att andra indianer skulle komma då det är naturligt de skulle kriga. Men Land agenten befalte dem derifrån med hotelse om att ifall de ej war faren innom två dagar så skulle de skicka efter soldiers och då flydde de genast.

Nästan hela förliden winter, eller från början af ocktober och intill nu, har Magnus Olofsson warit sjuk. Han är nu på bättringswägen. Schoolläraren Åhlström har ingott till missionen och kommer att blifva prest. Andreas Olofsson har fått 20 acre land af sin broder som han arbetar på och Erick Olofsson arbetar på sitt land. Men de äro alla nöjda. Föruttom Bengt Olof. Han tycker det är intet bra.

Yours heartly son Liljegren.

Martin: [skämtsamt] Stackars Bengt-Olof! Hehe!

Fadern, Jonas Nilsson måste efter detta brev ha fått mycket att fundera på. Inte minst när Olof nämner urbefolkningens närvaro kring de svenska nybyggarna.

[Musik]

Martin: Men Jim; vi vet ju att Olof Liljegren reste med båt över till Amerika 1857. Finns det någon dokumentation kring själva båtresan, vilken båt, passagerare mm?

Jim: Absolut – fast vi har inget brev från Liljegren som handlar om själva båtresan över havet till Amerika. Men den finns ändå ganska bra dokumenterad. Det var ju fler som reste med samma tur; tex hela familjen Edblad från Håsjö i Jämtland. Och från dem finns faktiskt resan dokumenterad. Om vi kompletterar detta med några andra källor så får vi faktiskt fram i en liten bild av resan.

Olof Liljegren använde sitt inrikespass och reste till Gävle. Väl i Gävle gick han ombord på segelskeppet Mountineer. På passagerarlistan står det: Passenger number 9, Jonsson, Olof, 1829-10-04, Sundsjö – Båggsjö, Gästgivareson.

Martin: Du säger att det står Olof Jonsson i passagerarlistan?

Jim: Ja, och det är faktiskt en sak som förbryllat de som håller på med emigrantforskning.

En del passade på att byta efternamn under själva resan. Man ville väl kanske skilja sig från alla Jonsson, Persson och Andersson mm. Olof Liljegren har ju faktiskt efternamnet Jonsson när han skrevs in på Mountineers passagerarlista.

Martin: Men sen lät han alltså döpa om sig på båten?

Jim: Ja, Olof kom till Amerikas förenta stater den 3 oktober år 1857. Och då han sen skrevs in som amerikansk medborgare hade han bytt sitt efternamn från Jonsson till Liljegren.

Martin: Vad vet vi mer om Mountineers resa från Sverige till Amerika?

Jim: Mountineer gick ut från Gävles hamn och sedan seglade man söderut på Östersjön för att runda Sveriges sydkust vidare mot Engelska kanalen och sedan rätt ut över Atlanten till slutmålet Amerika. Dessa amerikabåtar stannade till vid en del hamnar utefter sin rutt för att lasta på proviant och vatten.

Själva färden kunde ta allt ifrån åtta veckor till fyra månader- allt beroende på väder och vind.

Martin: Oj, ja för många var denna resa det absolut största äventyret de någonsin skulle få uppleva. Kanske gav den mer minnen än det som kom senare i "Det nya landet".

Jim: Det är svårt att föreställa sig livet ombord med trängsel, smuts och dålig mat. Sen varierade säkert förhållandena från fartyg till fartyg. De flesta passagerarna var troligen ovana vid havet och upplevde säkert både sjösjuka och hemlängtan någon gång under resan.

Martin: Ja, om man sett Jan Troells film "Utvandrarna" får man nog en uppfattning om hur det kunde varit. Det var ju inte ovanligt att en del passagerare dog under den ibland långa resan över havet.

Jim: Nej, absolut... om havet visade upp sin sämsta sida fanns risken att resan blev det sista man gjorde i livet.

Men hade man bara tur med vädret så kunde båtresan t.o.m. ha angenäma stunder, med nya kontakter och vänner. Ja, en del kunde ju faktiskt träffa sin livspartner under resan eftersom man var så tätt inpå varandra med begränsade utrymmen.

Martin: Vad syftar du på nu? Var det något som Liljegren var med om tror du?

Jim: Ja, kanske.... Isac Edblads familj var ju också med på denna resa. Och har man lite fantasi så träffades Olof och Isac Edblads dotter Carin Maria på den här resan.... Kanske en romantisk stund på däck i solnedgången...

Martin: Vi kanske återkommer med Olofs relation till Carin Maria senare...

Jim: Det gör vi....

Martin: För nu ska det bli dramatik!

Jim: Ja, det blir det. För Liljegrens båtresa blev riktigt strapatsfylld. När båten väl kommit ut på Atlanten blev det helt vindstilla. Inte en krusning på havet...

[Jim pratar med dramatisk röst]

I nästan två veckor hängde seglen slappa efter masterna och skeppet togs sig knappt framåt. Men sen! Sen växlade vädret helt om och man hamnade istället i en våldsamt storm. Vågor och vind slog så hårt på skeppet att det trasades sönder på flera ställen. Båten tog in så mycket vatten att både besättningen och passagerarna fick hjälpas åt att "hinka vatten" för att inte Mountineer skulle förlisa. Lyckligtvis bedarrade stormen och man lyckades reparera de allvarligaste skadorna och seglatsen kunde till slut gå vidare mot Amerika.

En annan passagerare som var med på denna strapatsfyllda resa var, den då fjortonåriga Anna Larsson som reste tillsammans med just familjen Edblad. Hon skrev senare;

[Anna Larsson, spelad av Carita Rösler]

Vi var så lyckliga att vi överlevt den svåra resan. Ja, Vi bad och tackade Gud när vi äntligen kunde gå iland helbrägdade....

Martin: Du nämnde ju familjen Edblad. De var ju också från Håsjö socken och borde givetvis ha känt till Olof Liljegren...

Jim: Javisst, de följdes åt och Olof fortsatte att ha en bra kontakt med dem. Han både besökte - och skrev brev till dem i Amerika. Och ett av breven har vi faktiskt här - men det skulle verkligen vara kul att ta del av de andra, om de nu finns kvar? Och om de gör det; bör de ju idag finnas hos ättlingar till Isac Edblad i USA.

Martin: Om det är någon som lyssnar på det här som känner till något om dessa brev får ni gärna höra av er!

Jim: Ja verkligen!

[Musik]

Martin: Under sin första tid i Minnesota så träffade Liljegren en intressant man som levtt sitt liv bland Ojibwa stammens folk.

Jim: Ja, nu ska ni få höra om ett jättespännande människoöde:

[Brev 2: nionde stycket]

Här är en svensk som jag beundrar. En som heter Fahlström. Han begav sig till sjös ner han var 10 år och kom till America ner han var 11 år gammal. Och kom till en stad som heter Hudson Bay, den nordesta hamnplatsen in America. Der kom han villse från folket och kom ifrån fartyget och fartyget for ifrån honom. Där är också mycket af indians och han gav sig att följa deras barn och kom långt in i skogen. Indianerna födde honom med hwad di hade att äta. Men de tröttnade wid det och lämnade honom alena många gånger hwar igenom han led förfärligt af köld och hunger. Han var nera att swälta ihjäl, men så kom indianerna igen och tog wara på honom och han blef således uppfödd bland dem. Han hade ej mera att roa sig med på sitt egna språk än en bibel och han hade troligtwis glömt språket om han ej hade haft den. Ner han kom till högre ålder giftade han sig med en af deras qvinnor och ett så kallad squaw och med henne har han många barn. Han har nu en 10 års tid varit bosatt och har ett bra hemman. Han är nu nära 60 år. Han wet ej om några släktingar, men han

är född i Stockholm, talar dålig svenska men godt franska och bäst indianska. Han har varit i lifsfara många gånger ibland indiäns. Nu går han ut och predikar för indiäns i blandt.

Martin: Den här mannen, Fahlström, måste ju kommit till Amerika alldeles i början av 1800-talet... vilket spännande historia! Tänk att få höra om hans liv och äventyr från honom själv. Finns det några mera källor på honom?

Jim: Ja, vi hittade faktiskt lite mer om Jacob Fahlström (som han hette) i Lennart Pehrssons bok : Den nya världen – Om utvandringen till Amerika... Ifrån den kan vi nu fylla på med att Jacob Fahlström verkligen kom till Minnesota långt före alla de andra svenskarna.

När Jacob endast var 11 år, var han ombord på ett engelskt handelsfartyg som anlände till Hudson Bay, Kanada. Han nämns som en föräldralös pojke från Stockholm och varför han var på detta skepp vet egentligen ingen. På något sätt kom han ifrån besättningen då de stod vid hamnen, han gick vilse och glömdes helt enkelt kvar på land. Efter detta blev han adopterad av en grupp ur Ojibwa stammen.

Jacob växte upp i stammen och tog till sig både deras språk, seder och levnadsätt. Ojibwa stammen som Jacob ingick i försörjde sig framför allt på pälshandel och han skulle också bli väldigt framgångsrik på just pälshandel. Jacob gifte sig senare med hövdingens dotter och de fick nio barn.

Det är fascinerande att han förutom urbefolkningens språk även kunde tala franska, engelska och lite svenska. Sin svenska hade han lyckats underhålla genom en gammal bibel som han hade kvar från sin barndom. Efter en tid vandrade han ner med sin familj till det som senare skulle bli Minnesota. Och vid ett väckelsemöte vid Fort Snelling blev han omvänd metodist och började sen själv att missionera och predika för människor från Amerikas urbefolkning.

Genom Jacob Fahlströms lönsamma pälshandel hade han förvärvat flera marker i Minnesota. Han dog år 1859, så Olof Liljegren måste ha träffat på honom i början av sin vistelse där. Kanske träffades de båda på ett väckelsemöte...Liljegren skriver ju att han ofta gick på träffar med sång, bön och högläsning.

Martin: Ja, fascinerande att han ändå inte tappade svenskan helt.

Jim: Här berättar han även om konflikter mellan stammarna Ojibwa och Sioux och de grymheter de utsatte varandra för:

[Brev 2: sista stycket]

Det finnes indianer som äro fransmän som har kommit öfver och gifvit sig åt skogarna och lefver aldeles wilt. De föder sig af jakt och fiske. Sådana kallas half-indians emedan det är många olika slag af dem.

Eftersom olika indiäns tracktar efter warsandras lif så öfvergår det i hat och rysliga strider uppstår. Förliden sommar war det en strid wid St; Croix, vid ån. Kippowa Indians kom i båtar ner på ån, Siuxindians låg på lur på landbanken. Ner de kom i skothållet så sköt de ner en hop af dem /.../ Ner de ej skjuter dem ihjäl så marterar de warandra rysligt. Hänger dem i träden med hufudet neråt eller också tager skinnet af den lefvandes.
Yours truly Liljegren

Martin: Efter ett sådant avslut måste fadern Jonas Nilsson blivit förskräckt över vart hans son hamnat...

[Musik]

Martin: Som vi nämnt tidigare så kom Olof till en helt ny värld med helt andra förutsättningar och ett politiskt klimat än hemma i Sverige.

Jim: Ja, och i det som vi tror är nästa brev hem tar han bl.a. upp om den politiska konflikten i Amerika. En konflikt som bara ökade mer och mer och som senare skulle eskalera så pass mycket att det blev inbördeskrig...

[Brev 2: första två meningarna]

Min kära Fader

Jag är skyldig eder mycken tacksägelse för de tvänne brefvenne som jag har erhollit sedan sist jag skref. Jag är glad att höra ni har hellsan och mår bra efter omständigheterna.

[Brev 2: sjunde stycket]

Her är två stridande partier i politiken, Democraterna och Republicanerna. Democraterna kämpar af alla sina krafter för att kunna göra Minnesota och Cansass till slafstater. Men Minnesota är nu kommen ur slafpartiets klor och är förklarad på congressen för fri stat och intagen i Unionen. Kansass är ännu under strid och i många stridigheter är Kansass underkastade. Folket strider där sinsemellan. Republicanarna har med våld lösslept deras slafvar och strider har uppstått warigenom många blifver skjutna. Demokraterna kastar ut många pengar till folket eller köper deras röster. Allting går genom röstning och det sker på samma dag öfver hela America. På sådana dagar är det alltid slagsmål partierna emellan, då det är många meningar de twistar om.

[Brev 2: åttonde stycket]

Guld finnes på otalig många ställen her. Men många skrifver i tidningarna och säger att der finns guld på plats som aldrig har, eller kommer att finnas.

De ljuger aldeles enormt ändast för att narra folk till att resa så att de skall få god förtjenst på sina jernvägar och ångbåtar.

Jim: Olof Liljegren berättar ofta och gärna om hur långt Amerika kommit när det gällde de liberala idéerna om jämlikhet och en människas frihet. Men han var heller inte främmande för att se det elände och de orättvisor som ändå fanns, särskilt då det gällde slaveriet.

Martin: Ja, och just hans engagemang för slaveriets avskaffande gjorde ju att han senare tog ett för honom ett mycket stort beslut.

Martin: Okej.... Vi har hört det första avsnittet av Drömmen om Amerika - Om Olof Liljegrens brev hem. En poddföljetong i tre avsnitt. Följetongen är alltså byggd på en brevsamling ur Jonas Nilsson i Boggsjö och Olof Liljegrens Arkiv, från Riksarkivet i Östersund.

Vi som har gjort podden heter Jim Hedlund och Martin Ahlström från Riksarkivet i Östersund, Berättarröst för Olof Liljegrens brev är Kalle Retzell och som Anna Larsson hörde vi Carita Rösler.

Miss inte nästa avsnitt som handlar om konflikten som ledde till inbördeskrig samt när Olof Liljegren tar värvning i Nordstaternas armé

Tack från oss!

[Musik]